GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Colleges van B&W van de deelnemende gemeenten aan de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum : 01-03-2022
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 2022-GMDB-17
Contactpersoon : Henk van den Berg
Telefoonnummer : 06-46 73 73 74

Onderwerp: stand van zaken Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Geacht college,

Er zit nieuwe energie in de regio. Op 1 januari 2021 is de versterkte samenwerking formeel gestart. In het opbouwjaar 2021 is veel werk verricht. Tegelijkertijd werd met zeer beperkte (gemeentelijke) middelen vol overgave ambtelijk en bestuurlijk gewerkt aan vijf integrale opgaven, zie hiervoor onze regionale agenda 2022.

Gezien de korte tijd die de Groene Metropoolregio operationeel is, heeft het algemeen bestuur besloten geen evaluatie uit te voeren zoals vastgelegd in art. 36 van de gemeenschappelijke regeling. In plaats daarvan delen wij de stand van zaken met u in deze brief. Dit document kan ook als overdrachtsdocument worden gebruikt voor het nieuwe college.

Eén jaar versterkte regionale samenwerking

We schetsen hierna kort de ontwikkeling van dit eerste jaar van Groene Metropoolregio en geven in één oogopslag te belangrijkste feiten en cijfers.

- algemeen bestuur

Voor het algemeen bestuur betekende dit bouwjaar veel aandacht voor besluitvorming over 'huishoudelijke' zaken. Voor de komende periode heeft het algemeen bestuur als uitdaging genoemd om hen steviger in hun inhoudelijke rol te brengen, met focus op de integraliteit van en afstemming tussen de opgaven en de daarbij behorende overkoepelende vraagstukken en dilemma's. Dit vraagt om een actieve inbreng door de bestuurlijk opdrachtgevers in de AB-vergadering.

Ook de aansluiting van het algemeen bestuur bij de Public Affairs-activiteiten (PA) van de regio is een aandachtspunt. Door het team wordt, samen met de portefeuillehouder PA in het DB, momenteel via persoonlijke gesprekken de betrokkenheid van (het netwerk van) AB-leden vormgegeven. Deze betrokkenheid krijgt structurelere vorm door in de AB-vergadering met regelmaat te spreken over het beknopt overzicht lobbydoelen en -activiteiten richting het Rijk, EU en Duitsland.

Daarnaast krijgt de AB-vergadering ook een plek op de Regio Overleg(t)-dagen zodat op deze wijze de leden meer natuurlijk bij de inhoud betrokken worden.

- Samenwerking met partners in de regio

Het afgelopen jaar is veel energie gestoken in de versterking van de samenwerking met The Economic Board (TEB). Met als resultaat dat de uitvoering van enkele speerpunten uit de regionale agenda 2022 bij TEB ligt. Het is belangrijk, ook gelet op de subsidierelatie van de GMR met TEB, te blijven investeren in wederzijds vertrouwen en een constructieve samenwerking.

Samen met de provincie Gelderland en TEB is in 2021 gewerkt aan een Bestuursakkoord met een gezamenlijke investeringsagenda. Het akkoord is getekend en het (bestuurlijk) Gebiedsoverleg is gestart. De volgende stap is dat de gedeelde ambities concreet worden in initiatieven en projectideeën en vervolgens landen in de gezamenlijke investeringsagenda. Dit vraagt creativiteit en inzet van alle betrokken partijen.

- Ontmoeting

Ontmoeting is een belangrijk thema bij de versterkte regionale samenwerking. De coronabeperkingen hebben de ontmoetingen het afgelopen jaar niet eenvoudig gemaakt. We hebben moeten zoeken naar een goed digitaal format voor de Regio Overleg(t) en Regio Ontmoet. De verbinding met elkaar en de regionale opgaven kent vele facetten. Het werken met integrale opgaven maakt dat de opgaven vaak portefeuille-overstijgend zijn. Het contact en de betrokkenheid van alle collegeleden bij de regionale ambitie en opgaven is daarom essentieel. Het regiobureau heeft in januari 2022 het vergaderschema actief onder de aandacht gebracht van bestuurders en ambtelijke ondersteuning, met daarbij de nadrukkelijke uitnodiging aan alle collegeleden om deel te nemen aan de regionale ontmoetingen en vergaderdagen. Hopelijk kunnen we elkaar binnenkort weer fysiek ontmoeten, dat heeft iedereen erg gemist.

- Regioagendacommissie

In 2021 is een start gemaakt met de Regioagendacommissie (RAC). Deze commissie heeft een adviserende rol naar het algemeen bestuur. De RAC heeft onlangs haar functioneren geëvalueerd. Deze evaluatie heeft niet geleid tot aanpassingen. De RAC heeft voor haar leden een functieprofiel opgesteld. Met de commissie in de nieuwe samenstelling willen wij de prille constructieve samenwerking verder vormgeven.

- Bestuurlijk Opgaveteam (BOT)

De vijf opgaven kennen ieder een bestuurlijk opgaveteam (BOT). In de BOT's werken een aantal portefeuillehouders samen aan de betreffende opgave. Niet iedere gemeente is in ieder BOT vertegenwoordigd. Het is belangrijk dat de BOT's er in slagen in verbinding te blijven met alle portefeuillehouders. De Regio Overleg(t)-dagen zijn hét moment waarop alle portefeuillehouders elkaar treffen. De vraag is of dit genoeg is om iedereen goed betrokken te houden. Hier zal de komende tijd aandacht voor zijn.

Na de verkiezingen wacht de uitdaging om de 5 BOT's opnieuw te bemensen. De (nieuwe) colleges worden gevraagd bestuurders aan te melden. Inmiddels loopt het proces dat moet leiden tot een nieuwe start van deze bestuurlijke samenwerking rond het zomerreces. Onderdeel van dit proces is een zelfevaluatie van de 5 teams. Dit gesprek leidt tot een voorstel voor de structuur en wijze van samenwerking van elk van de bestuurlijk opgaveteams. Bewust is ervoor gekozen niet met een blauwdruk te werken omdat de integrale opgaven onderling verschillend zijn.

- Energie door successen

Zichtbaarheid en delen van behaalde successen zijn belangrijk. De invulling van de communicatieformatie in het regiobureau heeft in 2021 enige vertraging opgelopen, waardoor we hier minder aandacht aan hebben kunnen besteden dan gewenst. Het heeft nu de volle aandacht.

We geloven in een integrale aanpak voor onze maatschappelijke opgaven om tot resultaten te komen. De afgelopen periode hebben we resultaten geboekt op opgave-overstijgende onderwerpen die we graag met u delen.

Voor een regionale en integrale visie op logistiek is vanuit de Productieve regio en de Verbonden regio gewerkt aan een position paper voor logistiek. Opgesteld door de HAN in samenwerking met provincie, VNO/NCW, Logistics Valley en gemeenten. Dit advies nemen we mee in de regionale agenda 2023-2025.

De Circulaire regio heeft in samenwerking met de Groene Groeiregio een Circulaire Impactladder ontwikkeld, die een maatstaf biedt om de circulariteit van nieuwbouwwoningen te kunnen beoordelen. In 2022 gaat de implementatie van start binnen gemeenten en gaat de regionale bouwsector hiermee werken.

De Verbonden regio en Groene Groeiregio werken samen aan een toekomstbestendig mobiliteitsnetwerk. Hiervoor is een analyse van de mobiliteitseffecten uitgevoerd die inzicht biedt én investeringskansen om de consequenties van de flinke woningbouwbehoefte in onze regio in goede banen te leiden. In het coalitieakkoord is 7,5 miljard euro gereserveerd voor de ontsluiting van nieuwe woningen, met name in de verstedelijkingsgebieden.

Graag delen we ook een aantal successen per opgave met u.

<u>Verbonden regio</u>

De Groene Metropoolregio heeft begin 2021 een risicoanalysetool ontwikkeld die gemeentelijke wegbeheerders helpt beoordelen of de maximumsnelheid op hun wegen verlaagd zou kunnen worden van 50 km/u naar 30 km/u en met welke prioriteit.

In het eerste kwartaal van 2021 publiceerden we onze strategische agenda 'Mobiliteitshubs in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Naar een regionaal netwerk van hubs.' Daarin presenteerden we ons plan om op de korte termijn, uiterlijk in 2025, minstens twaalf mobiliteitshubs te ontwikkelen.

Binnen het deelprogramma Slim & Schoon Onderweg is de website www.a12slimreizen.nl gelanceerd. Een belangrijke actie was de fietschallenge voor bedrijven en werknemers langs de A12-corridor. Verder werden introductiepakketten ontwikkeld, hebben we de mogelijkheden voor mobiliteits- en werkhubs onderzocht en is een drukteverwachter voor de A12 ontwikkeld.

Productieve regio

Samen met TEB, de provincie en vele stakeholders is een concept Human Capital Agenda (HCA) opgesteld. Daarmee bundelen we krachten en focussen we ons op de meest resultaatgerichte instrumenten voor een evenwichtige arbeidsmarkt. Besluitvorming over de HCA vindt in 2022 plaats.

In mei 2021 is het gewijzigde Regionaal Programma Werklocaties vastgesteld door Gedeputeerde Staten.

Circulaire regio

16 gemeenten hebben in 2021 de Regionale Energiestrategie 1.0 (RES) vastgesteld. De projectorganisatie is vernieuwd met het oog op de volgende fase RES2.0. Hiervoor is een Uitvoeringsplan opgesteld en zijn voorwaarden geschapen voor het uitvoeren van een zogenaamde PlanMER.

De gezamenlijke inkoop van duurzame energie (gas en elektriciteit) is succesvol en wordt gecontinueerd.

Het project Circulaire Grond-, Weg- en Waterbouw is voortgezet met de organisatie van enkele kennisevents, een communicatiestrategie en de voorbereiding van proeftuinen en pilotprojecten.

Ontspannen regio

In 2021 zijn we begonnen met het maken van een toeristisch profiel op basis van verhaallijnen en het maken van het Groen-blauw raamwerk.

Daarnaast hebben de wethouders van Cultuurregio 025 in goede onderlinge samenwerking kaders vastgesteld voor de uitvoering van het Transformatievoorstel cultuur. Hiervoor stelt de provincie op regionaal niveau €1,3 miljoen beschikbaar.

Groene Groeiregio

De ontwikkeling van de verstedelijkingsopgave met als hoogtepunten:
a) het opstellen van het Verstedelijkingsconcept met de vier bouwstenen en uitgangsprincipes voor de Verstedelijkingsstrategie ANF (Arnhem Nijmegen Foodvalley) en

b) de onderzoeksagenda's voor de zes gebiedsuitwerkingen ten behoeve van het Verstedelijkingakkoord.

Voor woningbouwversnelling zijn kwartiermakers en experts aan de slag voor regionale ondersteuning en beleidsontwikkeling op thema's als planontwikkeling, stikstof en huisvesting internationale medewerkers. Er is ook een flexpool beschikbaar voor directe ondersteuning aan gemeenten voor planvoorbereiding van woningbouwlocaties.

Mede dankzij de Woondeal Arnhem-Nijmegen is voor circa 28 miljoen euro Woningbouwimpulsgelden toegekend aan vijf grote ontwikkelprojecten in de regio Arnhem-Nijmegen voor de bouw van 4.909 woningen.

Lobby voor de regio

In 2021 is mede door onze lobby door het Rijk een proces opgestart om de spoorcorridor A12 (Utrecht-Arnhem-Duitse grens) op te pakken. Het ministerie van IenW laat voor deze corridor een OAO notitie opstellen (Opgave, Afbakening en Omgeving).

De lobbyagenda richting het Rijk is besproken in het AB en gebruikt in contact met Kamerleden. Zo zijn er Kamervragen gesteld over de verstedelijkingstrategie als kans voor bereikbaarheid van de regio, en wordt groen nu meegenomen in de afspraken met het Rijk. In aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen zijn meerdere bijeenkomsten met kandidaat-Kamerleden georganiseerd, zoals op het thema energie/RES/Connectr.

Van alle Europese projecten is €479,5 miljoen aan Europese fondsen geland bij partijen binnen de regio van 2014 tot 1 juli 2021. Dit komt mede voort uit de Europese profilering en partnerschappen van de regio. Een recent voorbeeld is een project circulaire stationsomgeving Nijmegen. Er is een kleiner aantal Europese projecten goedgekeurd dan gebruikelijk, door het opstartjaar van de nieuwe EU programmaperiode en de beperkingen vanwege corona. Verder heeft de regio Europese tussenresultaten geboekt op internationaal spoor (steun Europese Commissie voor Nederlands plan A12 spoorcorridor), energie (projectontwikkeling in nieuw Europees waterstofnetwerk), circulair (EU project circulair bouwen stationsomgeving) en health (ontwikkeling Europees health netwerk, project TopFit).

Vol energie verder!

De huidige bestuurders en raadsleden hebben het versterkingsproces van de regionale samenwerking van nabij kunnen beleven. Na de verkiezingen volgen er personele wisselingen. Het is dan belangrijk de meerwaarde van onze regionale samenwerking onder de aandacht te brengen bij de nieuwe bestuurders en raadsleden. Door het regiobureau wordt hiervoor, in samenwerking met partners in de gemeenten, een programma opgesteld. Zo organiseren we op 7 april 2022 een 1e raadsontmoeting om de nieuwe raadsleden kennis te laten maken met de Groene Metropoolregio. Op 10 juni organiseren we 's ochtends een eerste kennismaking voor alle nieuwe colleges, gevolgd door een groot evenement voor iedereen

die de regio een warm hart toedraagt. Wij hopen iedereen dan te ontmoeten en samen een goede start te maken van de doorontwikkeling van de regionale samenwerking!

Met vriendelijke groet,
het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen,

de voorzitter	de secretaris
Drs. H.M.F. Bruls	Drs. H. Tiemens

Bijlage Factsheet Regio in één oogopslag